

Sinds 1851 hebben we in Venray het op de opdrachtkaart afgebeelde wapen. Het wapen bestaat uit verschillende onderdelen. In het eerste deel van de opdracht ga je kijken wat deze onderdelen voorstellen. Daarna mag je zelf een wapen gaan ontwerpen voor de gemeente Venray. Hierbij geef je ook uitleg over de keuzes die je gemaakt hebt bij dit door jou gemaakte wapen.

Op 6 december 1850 diende het gemeentebestuur bij Gedeputeerde Staten (het bestuur van de provincie Limburg) het verzoek in om een nieuw gemeentezegel te mogen gebruiken. Bij de gemeente was op dat moment een eenvoudig zegel in gebruik met het randschrift 'Gemeente Bestuur Provincie Limburg' en in het midden de tekst 'Van Venray'. De bestuurders zouden graag een nieuw zegel in gebruik nemen gebaseerd op het oude zegel van het kerspel (kerkparochie) Venray. Voor het voeren van een eigen wapen had de gemeente toestemming nodig van de Koning. Die toestemming werd verleend bij Koninklijk Besluit van 3 maart 1851.

Het gemeentewapen van Venray is gebaseerd op het zegel dat tot ca. 1797 in gebruik was bij de schepenen (bestuurders) van het kerspel Venray. Kerspel is een oud woord voor gemeente of kerkparochie. Dit zegel, waarvan de stempel bewaard is gebleven, dateert waarschijnlijk uit het begin van de zeventiende eeuw. De beschrijving ervan luidt als volgt:

Boven: twee gekruiste sleutels geplaatst achter een gedeeld wapenschildje dat rechts een maansikkel en links een naar rechts gekeerde klimmende leeuw bevat. Beneden: een bijenkorf met open tilgat.

De gekruiste sleutels in het wapenschild verwijzen naar de kerkpatroon van Venray: St. Petrus. Petrus heeft de toegang tot de hemel; de sleutels staan hier symbool voor. De maansikkel is een Mariasymbool en zou een verwijzing kunnen zijn naar de Munsterabdij in Roermond die aan Maria was

toegewijd. De abdij had het benoemingsrecht van de pastoor van Venray en ontving jaarlijks tienden (belasting) uit het kerspel. De klimmende leeuw is vermoedelijk de Gelderse leeuw, een verwijzing naar de landsheer, de graaf en later hertog van Gelre.

De bijenkorf tot slot duidt op de bijenteelt, een belangrijke inkomstenbron in de Peelgemeente met zijn uitgestrekte heidegronden.

Voor de vaststelling van het gemeentewapen stuurde Venray in 1850 afdrucken van de zegelstempel naar Den Haag. Die afdrucken waren niet van al te beste kwaliteit. Het zilveren zegel, gezet op een bronzen houder, werd gebruikt voor verschillende doeleinden. Zo diende de bronzen houder een tijdlang als inktpot. De zegelstempel werd echter niet goed schoongemaakt. Daardoor ontstonden er problemen met het herkennen van de afbeeldingen in het kleine schildje. In april 1851 hakte het gemeentebestuur de knoop door en besloot dat in het wapen een afgerukte slangenkop met een rode uitstekende tong moest worden afgebeeld. Dit blijkt achteraf volledig fout te zijn geweest. In 1986 is het schepenzegel heel goed onderzocht en ontdekte men dat er geen sprake was van een slangenkop in het zegel. Het was een leeuw die op zijn achterpoten staat. Een klimmende leeuw komt namelijk ook voor in het wapen van de graven (later hertogen) van Gelre, die vanaf 1200 (en waarschijnlijk zelfs eerder) rechten en bezittingen in Venray hadden.

Op verzoek van het gemeentebestuur zijn ook 10 bijen ter verfraaiing aan het wapen toegevoegd. Deze bijen komen niet voor op het oude zegel. Sommige onderzoekers denken dat deze bijen de kerkdorpen van Venray voorstellen, maar dat is niet waar. In 1851 had Venray nog maar 8 kerkdorpen en moesten Ysselsteyn en Vredepeel nog gesticht worden. Na de gemeentelijke herindeling van 2010 zijn aan de gemeente Venray nog drie dorpen toegevoegd.

Wat ga je doen?

Je gaat twee dingen doen bij deze opdracht. Als eerste ga je het wapen van Venray proberen te begrijpen. Daarna ga je een nieuw wapen voor de gemeente Venray ontwerpen.

Deel 1: Beantwoord de volgende vragen

1. In het wapen van Venray zie je aan de onderkant een bijenkorf. Bij welk gilde hoort een bijenkorf?
2. Bij de uitleg wordt gesproken over 'het kerspel Venray'. Wat is een kerspel?
3. Waarvoor staan de tien bijen in het wapen van de gemeente Venray?
4. Wat hebben de sleutels in het gemeentewapen met de kerk te maken?
5. In het wapen staat een slangenkop; dit is een fout. Wat moet het eigenlijk voorstellen?
6. Hoe is deze fout ontstaan?

Deel 2: Ontwerp je eigen wapen

Je hebt gezien dat er goed nagedacht wordt over een gemeentewapen. Welke kleuren worden gebruikt, welke symbolen moeten erin? Je gaat nu zelf een nieuw ontwerp bedenken voor de gemeente Venray. Wat vind jij typisch voor Venray? Schrijf er ook een korte uitleg bij, waaruit duidelijk wordt wat alles voorstelt en waarom je daarvoor gekozen hebt.

Ben wel duidelijk, zodat we bij jouw wapen geen fout maken, net zoals bij het wapen van Venray.

Wat heb je nodig?

Schrijf- en tekenpapier.

Het wapen van Venray.

Zegelstempel Schepenen van Venray.